

UZASADNIENIE

Formularz UK 1	Sygnatura akt	II K 461/21	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.			
1. USTALENIE FAKTÓW			
1.1. Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1.	M. K. (1)	28 kwietnia 2020r. w W., działając w zamiarze ewentualnym, jako funkcjonariusz publiczny, z przekroczeniem posiadanych uprawnień przetwarzał dane osobowe mieszkańców gminy, nie mając do tego stosownego	

		uprawnienia w ten sposób, że przekazał dane mieszkańców obejmujące PESEL, kod pocztowy, miejscowość, dzielnica, ulica, numer domu, numer mieszkania, imię, drugie imię, nazwisko, drugie nazwisko, województwo, powiat, gmina, identyfikator miejscowości, identyfikator ulicy, i identyfikator gminy spółce Poczta Polska S. A.	
Przy każdym czynnie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
1. Oskarżony M. K. (1) jest Wójtem Gminy W..	wyjaśnienia oskarżonego M. K. (1)	k. 40-41	
2. 23.04.2020 r. Poczta Polska wystąpiła z wnioskiem do wójtów, burmistrzów oraz prezydentów miast o udostępnienie danych ze spisu wyborców w terminie dwóch dni. Jako podstawę prawną swego wniosku Poczta Polska przywołała przepisy art. 99 ustawy z dnia 16.04.2020 r. o wyborze Prezydenta oraz decyzję Prezesa Rady Ministrów z dnia 16.04.2020 r. uzasadniając, że dane te „są niezbędne dla realizacji zadań związanych z organizacją wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r.” Do wniosku dołączono	wyjaśnienia oskarżonego M. K. (1)	k. 40-41	

<p>decyzję Prezesa Rady Ministrów, który poleca Poczcie Polskiej „realizację zadań w zakresie, przeciwdziałania Covid 19, polegających na podjęciu i realizacji niezbędnych czynności zmierzających do przygotowania wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. w trybie korespondencyjnym, w szczególności poprzez przygotowanie struktury organizacyjnej, zapewnienie niezbędnej infrastruktury oraz pozyskanie koniecznych zasobów materialnych i kadrowych”. Pierwsze pismo miało charakter anonimowy.</p>			
<p>4. Na czas wystąpienia najpierw anonimowego przez Poczcie Polską S.A., a następnie podpisanego podpisem kwalifikowanym przez organy uprawnione do reprezentacji obowiązywała ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 oraz nie obowiązywała ustawa z dnia 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na</p>	<p>ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2</p>		

<p>Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. Ta ogłoszona została w Dzienniku Ustaw w dniu 8 maja 2020 roku poz. 827, a weszła w życie następnego dnia.</p>			
<p>ustawa z dnia 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r.</p>			
<p>6. W spisie wyborców sporządzanym na podstawie Kodeksu wyborczego przez organy samorządu terytorialnego w przypadku wyborów na urząd Prezydenta RP umieszcza się dane: imię i nazwisko, imię ojca, datę urodzenia, PESEL oraz adres zamieszkania (podstawowe dane osobowe)</p>	<p>wyjaśnienia oskarżonego M. K. (2)</p>	<p>k. 40-41</p>	
<p>7. W tym czasie przeprowadzono wiele opinii prawnych m.in.:</p> <p>a. Opinia DZP sporządzona przez dr. T. Z., z której jasno wynika, że w obowiązującym ustawodawstwie Poczta Polska nie jest upoważniona do realizowania jakichkolwiek zadań dotyczących organizacji</p>	<p>wyjaśnienia oskarżonego M. K. (2)</p>	<p>k. 40-41</p>	

wyborów prezydenckich, nie ma podstaw prawnych do zwrócenia się do władarzy miast z wnioskiem o przekazanie na ten cel danych ze spisu wyborców w trybie art. 99 ustawy z dnia 16.04.2020 r. o wyborze Prezydenta. Wniosek nie wywołuje skutków. Jest przedwczesny a decyzja Prezesa Rady Ministrów nie może stanowić podstawy dla realizacji zadań operatora wyznaczonego w art. 99 ww. ustawy, gdyż została wydana przed dniem wejścia w życie ww. ustawy i odnosi się do zakresu obowiązków operatora wyznaczonego obowiązującego w dniu wydania decyzji. Wniosek winien być rozpatrzony jako wniosek o dostęp do informacji publicznej. Istnieją podstawy do odmowy udzielenia informacji ze względu na ochronę prywatności osób fizycznych oraz ochronę danych osobowych.

b. opinia (...) Prawa Karnego wskazywała na brak przepisów, które nakładałyby na Poczta Polska S.A zadania związane z organizacją wyborów Prezydenta, Poczta Polska S.A. nie może wykonywać zadań związanych z powszechnymi wyborami korespondencyjnymi, ponieważ wprowadzająca je do systemu ustawa nie weszła w życie

<p>(23.04.2020 r, rozpatrywana była w Senacie) Dane tego typu i w takim zakresie nie są potrzebne do realizacji zadań związanych z organizacją możliwych do przeprowadzenia w aktualnym stanie prawnym, legalnych wyborców prezydenckich. Nie można wymagać przekazania spisów wyborców z danymi wszystkich obywateli. Żądanie to, jak też ich przekazanie pozbawione jest podstawy prawnej.</p> <p>c. Opinia (...) Ośrodka (...) z 27.04.2020r. wskazująca odmiennie niż poprzednio, o czym niżej, że decyzja Prezesa RM jest wadliwa, winna być zaskarżona a jej wykonanie wstrzymane.</p>			
opinia prawna (...)	k. 2-9 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
opinia (...) (...)	k. 6a-15v., 143-153 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
Publikacja dr. M. B.	k. 154-154v., 167-173 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
opinia prawna Z. (...)	k. 155-159 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
Opinia W. z 27.04.2020r.	k.133-140 akta Ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
14. Również Fundacja (...), Fundacja (...), (...), (...) (...) wystosowały	apel	k. 16-16v., 129-130 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43	

apel do wóldarzy o nie przekazywanie danych wyborców.			
15. Do urzędu wpływały również stanowiska wskazujące na istnienie podstawy prawnej do przekazania danych wyborców. W tym do samorządów wpłynęło pismo Wojewody (...), w którym Wojewoda wskazał, że przekazanie tych danych jest obowiązkiem samorządu.	wyjaśnienia oskarżonego M. K. (1)	k. 40-41	
pismo Wojewody (...) z dnia 27.04.2020 r.	k. 50-51, 131-132 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
stanowisko (...) Ośrodka (...) w sprawie wniosku Poczty Polskiej S.A.	k. 44-45, 160-161 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
18. 22.04.2020 r. Związek (...) Rzeczypospolitej Polskiej oraz Związek (...) wydał opinię (pierwszy) wskazując, że procedowana ustawa nie może stanowić podstawy prawnej do przeprowadzenia wyborów korespondencyjnych.	Pismo Związku (...) Rzeczypospolitej Polskiej	k. 163-164 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43	
Pismo Związku (...)	k. 166 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
20. Do Gminy (...) 04.2020 r. od Poczty Polskiej S.A. wpłynął mailowo wniosek o udostępnienie danych wyborców wraz z decyzją Prezesa Rady	Wyjaśnienia oskarżonego M. K. (1)	k. 40-41	

<p>Ministrów z dnia 16.04.2020 r. polecającej Poczcie Polskiej S.A. realizację zadań w zakresie przeciwdziałania COVID-19, polegających na podjęciu i realizacji niezbędnych czynności zmierzających do przygotowania przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 2020 r. w trybie korespondencyjnym, w szczególności poprzez przygotowanie struktury organizacyjnej, zapewnienie niezbędnej infrastruktury oraz pozyskanie koniecznych zasobów materialnych kadrowych. Nie był podpisany. Wobec powyższego insepktor M. K. (3) w zastępstwie zastępcy kierownika USC w W. S. R. w uzgodnieniu z wójtem wazwała pocztę do uzupełnienia braków.</p>			
<p>Wnioski Poczty Polskiej S. A. z 23.04.2020r. i 24.04.2020r.</p>	<p>k. 38, 46-47 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43</p>		
<p>Decyzja Prezesa Rady Ministrów z dnia 16.04.2020 r.</p>	<p>k. 48-49 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43</p>		
<p>Wniosek Gminy W. o uzupełnienie braków formalnych</p>	<p>k. 41-43 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43</p>		
<p>zeznania świadka M. K. (3)</p>	<p>k. 71-72, 107-108 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43 w zw. z k.42-43</p>		

zeznania świadka S. R.	k. 64, 115 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 42		
26. 23.04.2020 r. mailowo M. (...) specjalista Krajowego Biura Wyborczego w P. powiadomiła Gminę W. o konieczności wstrzymania się z przekazaniem danych w związku z oczekiwaniem zajęcia stanowiska przez Państwową Komisję Wyborczą. Informację taką otrzymała S. R.	Wyjaśnienia oskarżonego M. K. (1)	k. 40-41	
korrespondencja mailowa	k. 39 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		
28. Tego też dnia (...) stwierdziła, że przepis art. 99 ustawy z dnia 16.04.2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV-2 upoważnia operatora publicznego do żądania wydania danych ze spisu wyborców. Wniosek taki winien być podpisany podpisem elektronicznym przez osobę upoważnioną do reprezentowania operatora wyznaczonego obowiązku, z którym wiąże się konieczność pozyskania danych ze spisu wyborców.	wyjaśnienia oskarżonego M. K. (4)	k. 40-41	
Pismo (...)	k. 40, 165 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43		

<p>30. Stowarzyszenie (...) wysłało pismo do wójtów, burmistrzów i prezydentów rekomendacje i podjęcie konkretnych działań – wystąpienie z wnioskiem do Prezesa (...) w sprawie udostępnienia danych osobowych w postaci spisu wyborców Poczcie Polskiej wraz z wzorem treści wniosku w związku z wątpliwościami i rozbieżnościami co do podstaw prawnych realizacji działań w kontekście wyborów prezydenckich.</p>	<p>Pismo z dnia 24.04.2020 r.</p>	<p>k. 141-142v. akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43</p>	
<p>31. 28.04.2020 r. Państwowa Komisja Wyborcza poinformowała, że nie jest uprawniona do wyrażania opinii w zakresie realizacji przepisów ustawy o danych osobowych.</p>	<p>Pismo Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 28.04.2020 r</p>	<p>k. 52-54, 174-177 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43</p>	
<p>32. Głos zabrał również Prezes Urzędu Ochrony D. O., wskazując że nie jest on organem odpowiedzialnym za właściwy przebieg wyborów na Prezydenta RP.</p>	<p>Wydruk ze strony (...)</p>	<p>k. 125-128 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43</p>	
<p>33. W dniu 28.04.2020r. do Gminy W. wpłynęła również opinia Biura (...) Sejmowych Kancelarii Sejmu sporządzona przez dr hab. M. B. z Katedry Prawa Konstytucyjnego (...) z której wynikało, że żądanie Poczty Polskiej</p>	<p>Analiza z 25.04.2020r.</p>	<p>k.167-173 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 43</p>	

<p>S. A jest obarczone przesłankami negatywnymi uzasadniającymi odmowę. Do dnia 28.04.2020r. wójt gminy W. zatem dysponował w/w opiniami i apelami, z których wynikało, że przekazanie owych danych nie ma oparcia ustawowego, a uczynienie zadość wnioskowi Poczty Polskiej S.A. wiąże się z naruszeniem przepisów konstytucji, ustawy o ochronie danych osobowych oraz rodzic może odpowiedzialność karną z ustawy o ochronie danych osobowych i art. 231 k.k. Oskarżony dysponował również w/w pismem Wojewody oraz Decyzją RM. 28.04.2020r. 28.04.2020r. polecił on przekazać dane osobowe wyborców Poczcie Polskiej, co nastąpiło w tym samym dniu za pośrednictwem platformy ePUAP.</p>			
<p>wyjaśnienia oskarżonego M. K. (1)</p>	<p>k.40-41</p>		
<p>zeznania świadka S. R.</p>	<p>k. 64, 115 akta ds. 568.2021 w w zw. z k.42</p>		
<p>zeznania świadka M. K. (3)</p>	<p>k. 71-72, 107-108 akta ds. 568.2021 w zw. z k. 42-43</p>		
<p>zeznania świadka P. S.</p>	<p>k. 77-78, 111-112 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43</p>		
<p>pismo z dnia 28.04.2020 r. Urzędu Gminy W.</p>	<p>k. 55 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43</p>		

<p>39. 30.04.2020 r. do gminy wpłynęło opracowanie- apel A. R. i M. S.</p>	<p>apel</p>	<p>k. 177-188 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43</p>	
<p>40. S. O. złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Wobec odmowy wszczęcia śledztwa, złożono zażalenie i postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 09.09.2020 r. uchylono ww. postanowienie. Postanowieniem z dnia 22.12.2020 r. zatwierdzonym w dniu 28.12.2020 r. przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej umorzono śledztwo wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego. Wobec złożonego zażalenia, postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 23.03.2021 r. uchylono ww. postanowienie. Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. z 30.04.2021r. w sprawie Ds. 568.2021 umorzono śledztwo wobec braku znamion czynu zabronionego. Zażalenie na to postanowienie wniósł oskarżyciel. Postanowieniem Prokuratury Okręgowej w (...) z 18.06.2021r. w sprawie P. D. 475.2021 utrzymano w mocy</p>	<p>Postanowienie z 06.06.2020r. o odmowie wszczęcia śledztwa</p>	<p>k.18 -19 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43</p>	

zaskarżone postanowienie.			
Postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 09.09.2020 r. w sprawie II Kp 214/20	k. 26-28 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43		
Postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w (...) z dnia 22.12.2020 r. o umorzeniu śledztwa zatwierdzone w dniu 28.12.2020 r.	k. 89-90 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43		
Postanowienie Sądu Rejonowego w W. z 23.03.2021r. w sprawie II Kp 44/21	k. 102-103 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43		
Postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w (...) z 30.04.2021r.	k. 189-193 akta ds. 568.2021 w zw. z k.43		
18. 15 września 2020 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zbadał (sygn. akt VII SA/Wa 992/20) skargę na decyzję Prezesa Rady Ministrów z 16 kwietnia 2020 r., WSA stwierdził nieważność decyzji z powodu rażącego naruszenia prawa oraz z powodu braku podstawy prawnej (art. 156 § 1 pkt 2 kpa). Sąd uznał, że decyzja premiera rażąco narusza następujące przepisy prawa: art. 7 i 127 ust. 1 Konstytucji RP, art. 157 § 1 i art. 187 § 1 i 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, art. 6 kpa, art. 5 ustawy z dnia 8	Wyrok WSA w Warszawie z 15.09.2020r. w sprawie VII SA/Wa 992/20	Biuletyn Informacji Publicznej Rzecznika Praw Obywatelskich	

sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, art. 11 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 2a i ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

WSA przypomniał zasady na podstawie których wybiera się Prezydenta RP, tj. zasady powszechności, równości i bezpośredniości wyborów prezydenckich oraz tajności głosowania. WSA podzielił argumentację (...) w zakresie w jakim tylko wąska grupa wyborców określona w kodeksie wyborczym (art. 53a) mogła w dniu wydania zaskarżonej decyzji głosować w sposób korespondencyjny. Dodatkowo wskazał, że nie została zagwarantowana równość, bezpośredniość i tajność wyborów.

WSA wskazał, że jedynym organem uprawnionym do organizacji wyborów w dniu wydania decyzji na podstawie obowiązujących przepisów prawa była Państwowa Komisja Wyborcza, zaś organem zapewniającym jej obsługę było Krajowe Biuro Wyborcze. Nie istniały przy tym przepisy rangi ustawowej, które wyłączałyby stosowanie przepisów kodeksu

wyborczego. Nie można uznać, iż przepisami takimi były przepisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Jednocześnie WSA podkreślił, że wskazane przepisy kodeksu wyborczego nie pozostawiają wątpliwości co do sposobu ich interpretacji.

WSA podkreślił, że decyzja premiera została wydana wbrew lub z pominięciem art. 7 art. 6 kpa, art. 5 ustawy o Radzie Ministrów, art. 11 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 2a i ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Jednocześnie sąd wskazał, że przepisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. upoważniały Prezesa RM jedynie do wydawania poleceń w związku z przeciwdziałaniem (...)19, nie zaś do polecenia innym jednostkom przygotowań do organizacji wyborów prezydenckich w trybie korespondencyjnym.

WSA odniósł się również do skutków społeczno-gospodarczych rażącego naruszenia prawa przez decyzję Prezesa RM, wskazując, iż decyzja ta wywołała w społeczeństwie stan niepewności (procedowanie ustawy z dnia 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r.) oraz podkreślając, iż z niezaprzeczonych doniesień medialnych wynika, iż organizacja tych wyborów wygenerowała wysokie koszty.

W odniesieniu do braku podstawy prawnej dla zaskarżonej decyzji, WSA wskazał, że w tak ważnej kwestii, jaką jest wybór najważniejszej osoby w państwie, nie można powoływać się na ogólne normy wynikające z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Zdaniem WSA, w tej materii powinny być przestrzegane zasady legalizmu. Żaden z wyborców spoza wąskiej grupy określonej w kodeksie wyborczym nie

<p>mógł głosować korespondencyjnie, a zatem nie mogły odbyć się legalne wybory korespondencyjne w tej dacie. Organizacja wyborów to odrębne czynności określone w kodeksie wyborczym i nie mają one nic wspólnego z przeciwdziałaniem (...)19. Wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną do NSA przez Prezesa RM i Poczta Polską S.A.</p>			
<p>19. Oskarżony M. K. (1) ma 37 lat. Posiada wykształcenie wyższe, z zawodu jest politologiem. Posażony jest żonaty, żona pracuje. Mają na utrzymaniu dziecko. Oskarżony jest urzędnikiem z tytułu pełnienia funkcji wójta gminy W. osiąga dochód ok. 14.700 brutto, dodatkowo otrzymaniu dochód z prowadzonego gospodarstwa rolnego rzędu 10.000 złotych w skali roku. Jest właścicielem nieruchomości zabudowanych oraz gospodarstwa rolnego o pow. 6 ha. Posiada oszczędności ok. 250.000 złotych, sprzęt rolniczy oraz samochód osobowy. Oskarżony jest zdrowy, nie był karany.</p>	<p>Wyjaśnienia oskarżonego</p>	<p>k.40</p>	
<p>Karta karna</p>	<p>k. 45</p>		

1.2. Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1	M. K. (1)	28 kwietnia 2020r. w W., działając w zamiarze ewentualnym, jako funkcjonariusz publiczny, z przekroczeniem posiadanych uprawnień przetwarzał dane osobowe mieszkańców gminy, nie mając do tego stosownego uprawnienia w ten sposób, że przekazał dane mieszkańców obejmujące PESEL, kod pocztowy, miejscowość, dzielnica, ulica, numer domu, numer mieszkania, imię, drugie imię, nazwisko, drugie nazwisko, województwo, powiat, gmina, identyfikator miejscowości, identyfikator ulicy, i identyfikator gminy spółce Poczta Polska S. A.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
brak	brak	brak	
2. OCena DOWOdów			

2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 15, 19	wyjaśnienia oskarżonego M. K. (1)	Wyjaśnienia oskarżonego zasługują na wiarygodność. Są logiczne, rzeczowe i znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków jak i dokumentów.	
9,15	zeznania świadka S. R.	Wiarygodne, konsekwentne i korespondujące wzajemnie, a także z dowodami z dokumentów i wyjaśnieniami oskarżonego były zeznania świadków dotyczące sytuacji, przekazywanych sprzecznych informacji w zakresie udostępnienia danych wyborców.	
zeznania świadka M. K. (3)			
15	zeznania świadka P. S.	Na przymiot wiarygodności zasługiwały zeznania świadka, który zeznał, że wykonał czynności techniczne związane z przekazaniem Poczcie Polskiej S.A. danych wyborców na polecenie oskarżonego – swojego przełożonego Wójta Gminy W..	
5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	Dokumenty – pisma, opinie, akta ds.568.2021	Dokumenty te zostały uznane za podstawę ustalenia stanu	

		faktycznego, gdyż zostały sporządzone przez powołane do tego osoby, a ich autentyczność nie budzi wątpliwości.	
2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
brak	brak	brak	
3. PODSTAWA PRAWNA WYROKU			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.2. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem		

Zwiąże o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.3. Warunkowe umorzenie postępowania		
Zwiąże wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwiąże o powodach warunkowego umorzenia postępowania			
<p>Przed przystąpieniem do analizy prawnej, tytułem wprowadzenia, wskazać należy, że stan faktyczny w niniejszej sprawie nie stanowi przedmiotu sporu. Nie budzi bowiem wątpliwości wezwanie do udostępnienia danych, sytuacja faktyczna będąca tłem tego wezwania, a <u>także udostępnienie tych danych.</u></p> <p>Problemem stanowiącym istotę przedmiotowego postępowania jest ocena prawna analizowanego zagadnienia.</p> <p>Zgodnie a art. 5 ust 1 pkt 1) RODO, dane osobowe muszą być przetwarzane zgodnie z prawem.</p> <p>Art. 99 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 mówi, że:</p>			

a) operator wyznaczony (dalej Poczta Polska) po złożeniu przez siebie wniosku w formie elektronicznej, otrzymuje dane z rejestru PESEL, bądź też z innego spisu lub rejestru będącego w dyspozycji organu administracji publicznej,

b) jeżeli dane te są potrzebne do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bądź w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej,

c) ww. dane, przekazywane są operatorowi wyznaczonemu, w formie elektronicznej, w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od dnia otrzymania wniosku,

Poczta Polska jest uprawniona do przetwarzania danych wyłącznie w celu, w jakim otrzymała te dane.

Problem polega na tym, że w dniu przesłania e-maila – wniosku do zadań Poczty Polskiej nie należała realizacja zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej. Czyli nie został spełniony warunek z pkt B), **a więc żądanie Poczty**

Polskiej by przekazać jej dane wyborców było bezpodstawne.

Poczta Polska na chwilę obecną nie ma prawa przetwarzać danych osobowych wyborców.

Ustawa, pozwalająca realizować zadania związane z organizacją wyborów Prezydenta RP zapowiedzianych na 10 maja. Tyle że 20 kwietnia Poczta Polska nie organizowała tych wyborów. Przepisy, które na to pozwalały, weszły w życie dopiero 9 maja (prezydent podpisał je 8 maja). **Oskarżony zaś dane przekazał 28.04.2020 r.**

Decyzja premiera z 16 kwietnia 2020 r. była wydana z rażącym naruszeniem prawa. (...) oddzielnie zaskarżył ją do WSA i wygrał we wrześniu 2020 r. Tym samym Poczta Polska nie miała kompetencji, by taką decyzję wykonać – zatem jej wniosek do Ministra Cyfryzacji nie miał prawnego znaczenia. Wynika z tego, że decyzja wydana na podstawie ustawy kowidowej była niewykonalna i jej niewykonalność ma charakter trwały.

Rozporządzenie RODO pozwala na przetwarzanie danych osobowych wyłącznie kiedy jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego

ciążącego na administratorze lub przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Tyle że w Polsce takiej podstawy prawnej nie było.

Nie można zaakceptować tezy, że na podstawie art. 99 ustawy Tarcza Antykryzysowa 2.0 Poczta Polska może sięgać po dowolne dane z rejestru PESEL, bądź też z innego spisu lub rejestru będącego w dyspozycji administracji publicznej. Akceptacja tego przepisu jako samodzielnej podstawy przetwarzania danych osobowych doprowadzałaby do sytuacji, w której Poczta Polska (jako wyznaczony operator pocztowy) mógłby dowolnie agregować dane zebrane w różnych rejestrach, a jedynym wymogiem dla takiego działania byłoby złożenie wniosku w formie elektronicznej.

Sytuacja, w której operatorowi jest przyznana nieograniczona możliwość agregacji danych z rejestrów publicznych, sprzeczna jest również z systemowym podejściem do ochrony danych

osobowych przyjętym w Konstytucji. Jej art. 47 zawiera gwarancje ochrony prywatności, a art. 51 odnosi się bezpośrednio do aspektów ochrony prywatności związanych z przetwarzaniem informacji o jednostce. Art. 99 Tarczy 2.0 nie wystarcza, bo nie wypełnia on wymogów, aby skutecznie ograniczyć prawa obywateli zapisane w Konstytucji.

26 lutego 2021 r.
Wojewódzki Sąd
Administracyjny w
Warszawie - po
rozpoznaniu na
posiedzeniu niejawnym
w trybie uproszczonym
sprawy ze skargi (...) na
czynność Ministra
Cyfryzacji w przedmiocie
udostępnienia danych
osobowych z rejestru
PESEL - stwierdził
bezskuteczność tej
czynności.

Art.99 u.s.i.w. wsparcia
wprowadził dwie
przestanki otrzymania
przez operatora danych
z rejestru będącego
w dyspozycji organu
administracji publicznej:

1. do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
 2. w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej.
- Pomiędzy ww.

przestankami zachodzi
relacja alternatywy
rozłącznej.

Jak podkreśla się
w doktrynie prawa
zadania, o których mowa
w określeniu „realizacja
zadań”, opisane muszą
być szczegółowo w innych
ustawowych przepisach
merytorycznych bądź
innych ustawach, na
podstawie których organy
administracji rządowej
mogą nakładać określone
obowiązki w celu
organizacji wyborów
prezydenckich. Podobnie
w wypadku „innych
obowiązków” do ich
nałożenia przez organy
administracji rządowej
konieczna jest
odpowiednia podstawa
ustawowa.

W dacie dokonania
czynności przez Ministra
przepis art. 99 u.s.i.w.
uniemożliwił
zrekonstruowanie normy
postępowania organu
administracji publicznej
bez sięgnięcia do innych
norm ustawowych
odnoszących się do
organizacji wyborów. Nie
istniały bowiem przepisy,
które pozwalałyby na taką
rekonstrukcję.

Ustawa z dnia 6
kwietnia 2020 r. o
szczególnych zasadach
przeprowadzania
wyborów powszechnych
na Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
zarządzonych w 2020

r. (Dz. U. poz. 827),
która mogłaby stanowić
źródło takiej normy
została podpisana przez
Prezydenta R P dnia 8
maja 2020 r. i weszła w
życie dopiero w dniu 9
maja 2020 r.

Brak ustawowych
przepisów prawa
materialnego i
proceduralnego
dotyczących głosowania
korespondencyjnego,
uchwalonych zgodnie z
zasadami prawidłowej
legislacji, mających źródło
w art. 2 Konstytucji RP,
powoduje, że przekazanie
danych spowodowało
naruszenie konstytucyjnej
zasady praworządności
(art. 7 Konstytucji RP)
oraz zasad ochrony
prywatności i autonomii
informacyjnej jednostki
(art. 51 Konstytucji RP).

Nawet przy zastosowaniu
najbardziej przychylnych
Poczcie Polskiej
wyznaczonemu metod
wykładni art. 99
u.s.i.w. (wątpliwych z
punktu widzenia metodyki
wykładni), nie można
przyjąć, że wydanie przez
Prezesa Rady Ministrów
decyzji administracyjnej z
dnia 16 kwietnia 2020 r.
znak
BPRM.4820.2.3.2020,
polecającej realizację
działań w zakresie
przeciwdziałania
COVID-19, polegających
na podjęciu i realizacji
niezbędnych czynności
zmierzających do

przygotowania
przeprowadzenia
wyborów powszechnych
na Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
w 2020 r. w trybie
korespondencyjnym (dalej
także „decyzja Prezesa
RM”) spowodowało
zaktualizowanie się
przebieg określonych w
tym przepisie i obowiązek
udostępnienia danych.
Decyzja administracyjna
w dniu jej wydania
(16 kwietnia 2020 r.)
była niewykonalna i
jej niewykonalność ma
charakter trwały
w rozumieniu art. 156 §
1 pkt 5 K.p.a., ponieważ
poleciała ona adresatowi
decyzji wykonanie zadania
publicznego, do którego
adresat decyzji nie
posiadał kompetencji
ustawowych.

Decyzja Prezesa RM
została wydana z
rażącym naruszeniem
prawa, albowiem w
dacie wydania decyzji
organ wydający nie
dysponował podstawą
prawną do wydania
polecenia przygotowania
do organizowania
wyborów prezydenckich
w powszechnym trybie
korespondencyjnym.

Nadto, treść polecenia
zobowiązała do przejęcia
kompetencji
zastrzeżonych na rzecz
innych organów władzy
publicznej, tj. organów
wymienionych
w Kodeksie wyborczym
jako organów właściwych

do przygotowania wyborów Prezydenta RP, co powoduje, że decyzja rażąco naruszyła prawo i była niewykonalna w chwili jej wydania (przesłanka do stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej, przewidziana w art. 156 § 1 pkt 5 k.p.a.).

Nie można przyjąć, iż legalność kwestionowanego udostępnienia danych wynika z art. 6 ust. 1 lit. c i e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej jako „RODO”), w myśl, którego to przepisu przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie wtedy jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 3 RODO podstawa przetwarzania, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO, musi

być określona w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Art. 99 u.s.i.w. nie stanowi takiej skutecznej podstawy.

Nie można podzielić wykładni art. 99 u.s.i.w. zaproponowanej w:

1. pismie Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 kwietnia 2020 r. oraz;

2. komunikacie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z dnia 24 kwietnia 2020 r., w myśl której do wydania danych na podstawie art. 99 u.s.i.w. wystarczy sam wniosek podpisany podpisem elektronicznym przez osobę upoważnioną do reprezentowania operatora wyznaczonego. Nie można przyjąć, że na podstawie art. 99 u.s.i.w. operator wyznaczony może sięgać po dowolne dane z rejestru PESEL, bądź też z innego spisu lub rejestru dęącego w dyspozycji organu administracji publicznej. Akceptacja tego przepisu ustawowego jako samodzielnej podstawy przetwarzania danych osobowych doprowadzałaby do sytuacji, w której wyznaczony operator pocztowy mogłby

dowolnie agregować dane zebrane

w różnych rejestrach, a jedynym wymogiem dla takiego działania byłoby złożenie wniosku w formie elektronicznej.

Sytuacja, w której operatorowi jest przyznana nieograniczona możliwość agregacji danych z rejestrów publicznych sprzeczna jest również z systemowym podejściem do ochrony danych osobowych przyjętym w Konstytucji RP. Artykuł 47 Konstytucji RP zawiera ogólne gwarancje ochrony prywatności, a art. 51 Konstytucji RP odnosi się bezpośrednio do aspektów ochrony prywatności związanych z przetwarzaniem informacji o jednostce. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny, autonomia informacyjna jednostki, jest równoznaczna z prawem do samodzielnego decydowania o ujawnianiu innym informacji dotyczących swojej osoby, a także prawem do sprawowania kontroli nad takimi informacjami, znajdującymi się w posiadaniu innych podmiotów (wyrok TK z dnia 19 lutego 2002 r., sygn. akt U 3/01). Wymogi odnośnie do dozwolonych konstytucyjnie ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw zostały określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji

RP. W wypadku prawa do prywatności informacyjnej zostały one doprecyzowane w art. 51 ust. 2 Konstytucji RP. Ograniczenia te muszą być ustanowione w ustawie, nie mogą naruszać istoty wolności i praw i muszą służyć usprawiedliwionym konstytucyjnie celom. Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie przyjmuje się również, że wskazane w art. 31 ust. 3 oraz w art. 51 ust. 2 Konstytucji RP klauzule ograniczające należy interpretować jako wyrażające zasady przydatności, konieczności i proporcjonalności sensu stricto. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że proporcjonalność rozwiązań ograniczających prywatność jednostki ocenia się pod kątem potencjalnej agregacji danych, gdyż zjawisko to generuje określone ryzyka po stronie jednostki. Jak zauważa Trybunał Konstytucyjny:

„Istnienie w art. 51 ust. 2 Konstytucji odrębnej regulacji dotyczącej proporcjonalności wkraczania w prywatność jednostki należy tłumaczyć tym, że naruszenia autonomii informacyjnej poprzez żądanie niekoniecznych, lecz wygodnych dla władzy publicznej informacji o jednostce, jest typowym dla czasów współczesnych instrumentem, po który władza publiczna chętnie

sięga i dzięki któremu uzyskuje potwierdzenie swej pozycji wobec jednostki. Autonomia informacyjna, której wyodrębnienie normatywne z całości ochrony prywatności przewiduje art. 51, jest uzasadniona częstotliwością, uporczywością i typowością wkraczania w prywatność przez władzę publiczną. Normatywne wyodrębnienie, ustanowienie w art. 51 ust. 2 Konstytucji odrębnego zakazu - ułatwia dostrzeżenie takiego wkroczenia i upraszcza przedmiot dowodu, iż takie wkroczenie nastąpiło. Przedmiotem dowodu staje się wtedy bowiem tylko to, czy pozyskiwanie informacji było konieczne, czy tylko «wygodne» lub «użyteczne» dla władzy. Dowodu wymaga, że złamanie autonomii informacyjnej było konieczne (niezbędne) w demokratycznym państwie prawnym" (wyrok TK z 20 listopada 2002 r. sygn. akt K 41/02). Pogląd ten wskazuje na słuszność interpretacji, zgodnie z którą art. 99 u.s.i.w. nie może samodzielnie stanowić podstawy prawnej przetwarzania, w tym udostępniania danych osobowych. Art. 51 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3

Konstytucji RP wskazuje, że ograniczenie prawa do prywatności obywateli, w tym udostępnianie ich danych przez organ władzy publicznej może nastąpić jedynie na podstawie spełniającej określone wymagania. Art. 51 Konstytucji RP kładzie szczególny nacisk na kształt ustawowych gwarancji proceduralnych przetwarzania informacji o jednostkach. Jak zauważa Trybunał Konstytucyjny, ten rozbudowany przepis, odwołując się aż pięciokrotnie do warunku legalności - *expressis verbis* w ust. 1, 3, 4 i 5 oraz pośrednio przez powołanie się na zasady demokratycznego państwa prawnego w ust. 2 - stanowi konkretyzację prawa do prywatności w aspektach proceduralnych. Zgodnie z art. 51 ust. 5 Konstytucji RP zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.

Mając na względzie powyższe należy wskazać, że odczytanie art. 99 u.s.i.w. musi zostać dokonane przy uwzględnieniu systemowych rozwiązań ograniczających dopuszczalność przetwarzania danych osobowych obywateli. Nie może on zatem stanowić

samodzielnej podstawy udostępniania danych.

O ile działanie Ministra stanowiło czynność o charakterze materialno-technicznym, o tyle nie dotyczyło jakichkolwiek uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa. Stosownie do powyższego: niewątpliwie przygotowanie (tj. przetworzenie przez administratora, za pomocą odpowiednich algorytmów, danych w rejestrze PESEL, aby uzyskać zbiór zawierający wytyczne określone we wniosku dane), a następnie przekazanie tego zbioru uprawnionemu podmiotowi jest czynnością materialno-techniczną. Charakter czynności o zbliżonym charakterze został bowiem przesądzony w orzecznictwie sądowym: „ O ile udzielenie informacji z wojewódzkiej ewidencji pojazdów następuje w drodze czynności materialno-technicznej, o tyle odmowa jej udostępnienia powinna zapaść w formie decyzji administracyjnej” (por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (do 2003.12.31) w Warszawie z dnia 10 października 2003 r., sygn. akt II SAB 4/03).

W piśmiennictwie prawniczym i w

orzecznictwie sądowym formułuje się jednakże szereg dodatkowych wymogów, od których uzależnione jest poddanie czynności organu, nie stanowiącej aktu, kontroli sądowej. W szczególności czynności takie muszą być: (-) podejmowane w sprawach indywidualnych, (-) muszą mieć charakter publicznoprawny, (-) muszą także dotyczyć uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisu prawa. Czynność podlegająca kognicji sądu winna zatem ustalać (odmawiać ustalenia), stwierdzać (odmawiać stwierdzenia), potwierdzać (odmawiać potwierdzenia) określonych uprawnień lub obowiązków określonych przepisami prawa administracyjnego. Czynność Ministra nie miała charakteru władczego, opierała się bowiem na współpracy, polegającej przede wszystkim na ustaleniu właściwego zakresu danych, które miały zostać być udostępnione, tak aby nie doszło do ich „nadmiarowego” przetwarzania.

Art. 99 u.s.i.w. bezsprzecznie legitymował pocztę do złożenia wniosku o udostępnienie danych z rejestru PESEL w celu w tym przepisie przewidzianym. W art. 99 u.s.i.w. zastrzeżono, iż adresatem wniosku Poczty

Polskiej jest Minister, a zatem ustawowo powołany administrator danych zgromadzonych w rejestrze PESEL (art. 6 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności), dodatkowo zobowiązany, jako organ administracji, do działania na podstawie i w granicach prawa. Fakt, iż podstawy prawne do udostępniania danych z rejestru PESEL stanowią co do zasady przepisy ustawy o ewidencji ludności, nie wyklucza udostępniania tych danych na podstawie regulacji szczególnych. Przepisy ustawy o ewidencji ludności, regulujące materia udostępniania danych z rejestru PESEL, nakazują administratorowi udostępnienie danych (poprzez użycie w ustawie zwrotu dane udostępnia się") - w przypadku podmiotów ustawowo uprawnionych, którym dane udostępnia się do realizacji ich zadań ustawowych, w odroźnieniu od fakultatywnego udostępnienia danych innym podmiotom na podstawie art. 46 ust.2 ustawy („dane mogą być udostępnione”). W art. 99 u.s.i.w. ustawodawca przyjął podobną konstrukcję, wskazującą na obligatoryjność działań administratora danych zgromadzonych w rejestrze PESEL poprzez zastosowanie zwrotu

„otrzymuje dane z rejestru PESEL” . Przepis ten nakłada ponadto na administratora przekazanie danych w formie elektronicznej, w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od dnia otrzymania wniosku. Operator wyznaczony uprawniony był natomiast do przetwarzania danych wyłącznie w celu, w jakim otrzymał te dane.

Przedmiotem kontroli sądu jest czynność dokonana w dniu 28 kwietnia 2020 r., polegająca na udostępnieniu Poczcie Polskiej (poprzez wydanie nośnika danych informatycznych) danych z rejestru PESEL, dotyczących żyjących obywateli polskich, którzy uzyskali pełnoletność dnia 10 maja 2020 r. i których krajem zamieszkania jest Polska. Udostępnienie ww. danych nastąpiło z powołaniem się przez na art. 99 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARSCoV-2(u.s.i.w.) na wniosek Poczty Polskiej, wskazujący, iż wnosi o to udostępnienie w związku z realizacją zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W kontekście niniejszej sprawy stwierdzić należy, że czynność podjęta przez oskarżonego na podstawie art.99 u.s.i.w., polegająca na udostępnieniu danych z rejestru PESEL, stanowiła operację na danych osobowych, a zatem przetworzenie danych osobowych w rozumieniu art.4 pkt 2 RODO. Prawnym następstwem dokonania kwestionowanej czynności jest bowiem powstanie po stronie osób, których dane przekazano:

a) obowiązku znoszenia stanu (objętego domniemaniem legalności), w którym Poczta Polska, tj. podmiot inny niż ustawowy administrator danych z rejestru PESEL, dysponuje tymi danymi,

b) uprawnienia do zadania stosownej ochrony zarówno przed samym udostępnieniem danych, jak i przed ewentualnie niezgodnym z prawem dalszym przetwarzaniem uzyskanych danych.

Stosownie do powyższego:

Zasady udostępniania danych z rejestru PESEL przedstawiały się w dacie dokonania czynności następująco:

1. Udostępnianie danych z rejestru PESEL następowało w trybie i na

zasadach uregulowanych w art. 45 - 58 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tj. Dz.U. z 2019 r., poz.1397), dalej „u.e.l.”. Przepisy te rozdzielają kompetencje w tym zakresie pomiędzy ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz organy gmin. Z art. 50 ust.1 pkt 1 u.e.l. wynika zatem, iż właściwość ministra właściwego do spraw informatyzacji do udostępnienia danych z rejestru PESEL zachodzi w przypadku udostępniania danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w tym w drodze weryfikacji, a w przypadku danych jednostkowych, jeżeli udostępnienie następuje na rzecz jednostek organizacyjnych, w celach badawczych, statystycznych, badania opinii publicznej (jeżeli po wykorzystaniu dane te zostaną poddane takiej modyfikacji, która nie pozwoli ustalić tożsamości osób, których dane dotyczą. Właściwość organów gmin ogranicza się natomiast do udostępnienia danych o charakterze jednostkowym na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 46 ust. 1 i 2 pkt 1 i 3 ustawy (art. 50 ust.1 pkt 2 u.e.l.).

2. Z dniem 18 kwietnia 2020 r. wszedł jednakże w życie art. 99 u.s.l.w., stanowiący,

co następuje: „Operator wyznaczony w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, po złożeniu przez siebie wniosku w formie elektronicznej, otrzymuje dane z rejestru PESEL, bądź też z innego spisu lub rejestru będącego w dyspozycji organu administracji publicznej, jeżeli dane te są potrzebne do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bądź w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej. Dane, o których mowa w zdaniu pierwszym, przekazywane operatorowi wyznaczonemu, w formie elektronicznej, w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od dnia otrzymania wniosku. Operator wyznaczony uprawniony jest do przetwarzania danych wyłącznie w celu, w jakim otrzymał te dane." Przepis ten należy zakwalifikować jako uregulowanie szczególne w odniesieniu do ogólnego trybu i zasad udostępniania danych z rejestru PESEL, przewidzianego we wskazanej wcześniej u.e.l., umożliwiające niezwłoczne uzyskanie przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012

r. - Prawo pocztowe danych z rejestru PESEL , potrzebnych:
1) do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bądź 2) w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej.;

3. Nie ulega przy tym wątpliwości, iż do udostępniania danych z rejestru PESEL na jakiegokolwiek podstawie ustawowej ma zastosowanie rozporządzenie RODO, chroniące podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do ochrony danych osobowych (art.1 ust.2). Z art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO wynika, iż przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie wtedy jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.
Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 3 RODO podstawa przetwarzania, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO, musi być określona w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu

podlega administrator.
Przyjęcie, iż art. 99 u.s.i.w. co do zasady stanowił wskazany w art.6 ust.3 RODO podstawę do przetwarzania danych w celach wskazanych w art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO **nie zwalniało jednakże administratora rejestru PESEL z obowiązku wyczerpującego zbadania warunków i zakresu dopuszczalnego przetwarzania (tj. udostępnienia danych).**

Odniesienie w/w uwarunkowań prawnych do stanu faktycznego rozpatrywanej sprawy prowadzi do wniosku, iż oskarżony udostępnił dane z rejestru PESEL w sytuacji, w której wbrew wymaganiom w/w przepisu brak był podstaw do uznania, iż dane te były potrzebne.

W dacie dokonania czynności Poczcie Polskiej nie przystugiwały bowiem żadne własne kompetencje w zakresie organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do wykonania których potrzebne były udostępnione przez Ministra dane.

Organy administracji są związane zasadą legalizmu, zapisaną w art.7 Konstytucji RP oraz art.6

k.p.a. Z zasady tej wynika obowiązek podejmowania przez organy wyłącznie takich działań, do których upoważniają je przepisy prawa i to w zakresie ściśle w tych przepisach zastrzeżonym.

Przywołane przepisy stanowią zatem ważną dyrektywę interpretacyjną, która zakazuje zarówno rozszerzającej wykładni przepisów kompetencyjnych (zob. TK – K 20/01), jak i domniemywania kompetencji organów władzy publicznej (zob. TK -postanowienie z 9 maja 2005 r., Ts 216/04). Ten ostatni zakaz wyklucza działania organów władz publicznych bez odpowiedniego przyzwolenia przez prawo. - por. Piotr Tuleja (red.) „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz” WKP 2019 - Stan prawny: 20 września 2019 r.).

Z powyższego wynika, iż zasadnicze znaczenie w procesie stosowania prawa przez organ administracji publicznej ma dokonanie przezeń prawidłowej wykładni przepisów prawa, stanowiących umocowanie do podejmowania

**władczych działań
w stosunku do
podmiotów
hierarchicznie im
niepodporządkowanych,
które to działania
miałyby dotyczyć
uprawnień i
obowiązków tych
podmiotów,
wynikających z
przepisów prawa.**

Jak trafnie skonkludowano w wyroku NSA z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt II OSK 1688/14, publ. CBOSA: „Wykładnia prawa jest operacją myślową nie ograniczającą się do wykładni jednego przepisu (zwłaszcza ograniczona jedynie do wykładni językowej), lecz operacja w toku której dokonuje się przekładu zbioru przepisów ogłoszonych w aktach prawodawczych na zbiór norm postępowania równoznaczny jako całość z danym zbiorem przepisów (M. Zieliński: Interpretacja jako proces dekodowania tekstu prawnego, WN UAM 1972 s. 26 I n.; Wykładnia prawa. Zasady. Reguty. Wskazówki, LexIsNexIs 2012 s. 47 I n., M. Zieliński, Wykładnia; Z. Zieliński, Logika praktyczna, PWN 2002 s. 230). Podstawą orzekania przez organy stosujące prawo nie jest przepis prawny, lecz norma prawna, w praktyce wywiedziona z szeregu przepisów prawnych. W

punkcie V podpunkcie 9 uzasadnienia wyroku z dnia 10 grudnia 2002 r., P 6/02, Trybunał Konstytucyjny wskazał, że normę prawną rekonstruuje się zawsze z całokształtu obowiązujących przepisów prawnych. Zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego koniecznym jest sięgnięcie do zasad wykładni, zgodnie z którymi znaczenie przepisu zależy nie tylko od jego językowego sformułowania (kontekst językowy), ale także od treści innych przepisów (kontekst systemowy) oraz całego szeregu wyznaczników pozajęzykowych, takich jak cele, funkcje regulacji prawnej i przekonania moralne (L. Morawski, Wykładnia w orzecznictwie sądów - komentarz, Toruń 2002 r.s. 77)". Należy w tym aspekcie wskazać m.in. na dyrektywę wykładni systemowej, w myśl której należy w taki sposób ustalać znaczenie interpretowanej normy prawnej, aby przy rozstrzygnięciu danej sprawy nie wystąpiła sprzeczność treści między normami skonstruowaną na gruncie przepisów prawa a inną normą prawną należącą do danego systemu prawa. Wynika stąd, iż ustawowe upoważnienie oznaczonego organu do

podejmowania danej władczej formy działania w stosunku do podmiotów spoza administracji umocowuje wprawdzie organ do kształtowania uprawnień i obowiązków administracyjnych w/w podmiotów w zakresie w tym przepisie przewidzianym, niemniej zakres ten należy wyklądać w sposób zapewniający spójność systemu prawa.

Stwierdzić należy, iż w/w dyrektywy nie zostały zastosowane przez oskarżonego przy dokonywaniu wykładni normy wynikającej z art. 99 u.s.i.w. w zakresie, w jakim przepis ten stanowi, aby dane objęte wnioskiem Poczty Polskiej o udostępnienie były „potrzebne do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”.

Rekonstrukcja normy prawnej, mającej wynikać z art. 99 u.s.i.w., konieczna do ustalenia precyzyjnego zakresu uprawnień i kompetencji Ministra, które ewentualnie mogłyby być realizowane w oparciu o art. 99 u.s.i.w., nie mogła opierać się na założeniu, iż przepis ten samodzielnie i arbitralnie, tj. w oderwaniu od innych uregulowań systemu prawa, upoważniał oskarżonego do udostępnienia danych z

rejestr PESEL, czy też, że wystarczającą podstawą do udostępnienia tych danych mogło być w szczególności:

1. samo zadeklarowanie przez Poczte, że dane te są potrzebne do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (bądź też hipotetyczne zadeklarowanie, iż dane te są potrzebne w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej)

ewentualnie;

2. wydanie przez Prezesa RM, na podstawie art. 11 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 2a i 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r., decyzji z dnia 16 kwietnia 2020 r. znak BPRM.4820.2.3.2020, polecającej realizacji działań w zakresie przeciwdziałania COVID-19, polegających na podjęciu i realizacji niezbędnych czynności zmierzających do przygotowania przeprowadzenia wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. w trybie korespondencyjnym.

Legalność udostępnienia w dniu 28 kwietnia 2020 r., na podstawie art.99 u.s.i.w., danych osobowych z prowadzonego przez

oskarżonego rejestru PESEL, dotyczących żyjących obywateli polskich, którzy uzyskali pełnoletność dnia 10 maja 2020 r. i których krajem zamieszkania jest Polska, była bezwzględnie uzależniona od ustalenia, iż w dacie tej Poczta posiadała ustawowo określone kompetencje w zakresie realizacji takich zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej, które uzasadniały dysponowanie w/w danymi, ewentualnie, że na Poczcie spoczywały wówczas jakiegokolwiek inne obowiązki nałożone przez organy administracji rządowej, które również uzasadniałyby dysponowanie przez nią danymi z rejestru PESEL.

Analiza ustawodawstwa wyborczego, w tym w szczególności ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2019 r., poz.684), dalej „k.w.”, prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż ustawodawstwo to nie przewidywało żadnych własnych kompetencji Poczty w zakresie przeprowadzenia wyborów na Prezydenta, którymi można by uzasadnić konieczność udostępnienia danych z rejestru PESEL na podstawie art.99 u.s.i.w.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż istnienia tego rodzaju kompetencji w dacie dokonania czynności nie można wywodzić z przepisów wcześniej uchwalonej ustawy z dnia 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. (Dz. U. poz. 827), albowiem akt ten wszedł w życie dopiero w dniu 9 maja 2020 r. (a zatem po dokonaniu czynności).

„Zgodnie z zasadą ogólną praworządności (art. 6 k.p.a.), mającą walor zasady konstytucyjnej (art. 7 Konstytucji RP), organy administracji mają obowiązek działać na podstawie i w granicach prawa. To zaś implikuje w szczególności powinność rozpoznawania i rozstrzygania spraw przez organy administracji na gruncie obowiązującego aktualnie stanu prawnego.” - por. wyrok NSA z dnia 7 maja 2020 r., sygn. akt I OSK 3977/18, publ.

Odnotać należy, iż w dacie dokonania czynności nie istniała prawna możliwość przeprowadzenia wyborów prezydenckich w trybie korespondencyjnym (a w związku z zamiarem

przeprowadzenia tego rodzaju wyborów wydana została decyzja Prezesa Rady Ministrów). Co prawda w dacie tej nadal obowiązywał rozdział 6a k.w., w którym przewidziano szczególne prawo niektórych wyborców (tj. wyborców z niepełnosprawnościami, wyborców przebywających w obowiązkowej kwarantannie, izolacji, izolacji domowej oraz wyborców, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 60 rok życia) do głosowania korespondencyjnego w wyborach, niemniej na mocy art. 102 pkt 4 u.s.l.w. stosowanie tych przepisów zostało wyłączone w okresie stanu epidemii.

Abstrahując nawet od powyższego (w art.99 u.s.i.w. nie zastrzeżono bowiem, że przewidziane tam udostępnienie danych z rejestru PESEL musi mieć związek wyłącznie z wyborami przeprowadzanymi w trybie korespondencyjnym), stwierdzić należy, iż zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego wszystkie czynności organizacyjne, zmierzające do przeprowadzenia wyborów zastrzeżono do kompetencji urzędników wyborczych oraz komisji wyborczych. Operator pocztowy pełni w tym zakresie wyłącznie zadania

techniczne, związane z dostarczeniem zaadresowanej już wcześniej przesyłki, pozostające w granicach realizacji jego zwykłych usług pocztowych. Sąd podziela w tym kontekście oceny sformułowane przez sąd w wyroku wydanym w sprawie sygn. akt VII SA/Wa 992/20, kontrolującym legalność decyzji Prezesa RM. Zgodnie zatem z art. 187 § 2 k.w. to do zadań Krajowego Biura Wyborczego należy zapewnienie warunków organizacyjno - administracyjnych, finansowych i technicznych, związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów i referendów w zakresie określonym w kodeksie oraz w innych ustawach. Natomiast wybory Prezydenta Rzeczypospolitej przeprowadzają (art. 294 § 1 k.w.) Państwowa Komisja Wyborcza, okręgowe komisje wyborcze i obwodowe komisje wyborcze. W dniu dokonania kwestionowanej obecnie czynności Ministra obowiązywały zatem przepisy, które Państwowej Komisji Wyborczej - jako jednemu uprawnionemu podmiotowi - powierzały obowiązki obejmujące "realizacji niezbędnych czynności zmierzających do przygotowania

przeprowadzenia wyborów" i to w jakimkolwiek, wówczas możliwym prawnie, trybie. Brak było zatem przepisów skutecznie zlecających czynności zmierzających do przygotowania przeprowadzenia wyborów, a w efekcie do faktycznej zmiany prawa obowiązującego (ustawy Kodeks wyborczy) poprzez wydanie decyzji o podjęciu i realizacji przez jakikolwiek inny podmiot niż Krajowe Biuro Wyborcze, niezbędnych czynności zmierzających do przygotowania przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. i to w trybie nieprzewidzianym ustawą, tj. w "trybie korespondencyjnym".

W świetle powyższych okoliczności uznać należy, iż organ, do którego wpłynął wniosek Poczty Polskiej o udostępnienie na podstawie art.99 u.s.i.w. danych z rejestru PESEL, potrzebnych do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bądź w celu wykonania innych obowiązków nałożonych przez organy administracji rządowej, winien był stwierdzić w oparciu o obowiązujące ustawodawstwo, że:

1. Poczcie Polskiej nie przystępują żadne

kompetencje (zadania) w zakresie organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do realizacji których niezbędne byłoby udostępnienie w/w danych,

2. na Poczcie Polską nie zostały nałożone żadne inne obowiązki, które takiego udostępnienia by wymagały. Oznacza to, iż ustawowe przesłanki do udostępnienia danych z rejestru PESEL, przewidziane w art.99 u.s.i.w., nie zostały spełnione.

Nie można przy tym przyjąć, iż ewentualny brak podstaw do udostępnienia danych na podstawie art.99 u.s.i.w. może być konwalidowany poprzez wykazanie, iż czynność ta spełniała wymogi udostępnienia danych na zasadach ogólnych, przewidzianych w art.45 - 58 u.e.l. Wymogi te nie zostały bowiem spełnione.

Odnotować w tym kontekście należy, iż w art. 46 u.e.l. wskazano przesłanki do obligatoryjnego (ust.1) i fakultatywnego (ust.2) udostępniania danych z rejestru PESEL . Stosownie do art.46 ust.1 u.e.l. dane z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych

zadań udostępnia się następującym podmiotom:

1. organom administracji publicznej, sądom i prokuraturze;

2. Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celno Skarbowej, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Ochrony Państwa, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, organom wyborczym i strażom gminnym (miejskim);

3. komornikom sądowym - wyłącznie w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza;

4. (uchylony);

5. państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom - w zakresie niezbędnym do realizacji zadań

publicznych określonych w odrębnych przepisach;

6. Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, w zakresie danych osób poszukiwanych.

Stosownie natomiast do art. 46 ust.2 ustawy dane, o których mowa w ust. 1, mogą być udostępnione:

1. osobom i jednostkom organizacyjnym, jeżeli wykażą w tym interes prawny;

2. jednostkom organizacyjnym, w celach badawczych, statystycznych, badania opinii publicznej, jeżeli po wykorzystaniu dane te zostaną poddane takiej modyfikacji, która nie pozwoli ustalić tożsamości osób, których dane dotyczą;

3. innym osobom i jednostkom organizacyjnym, jeżeli wykażą interes faktyczny w otrzymaniu danych, pod warunkiem uzyskania zgody osób, których dane dotyczą;

4. podmiotom odpowiedzialnym za system identyfikacji elektronicznej oraz podmiotom wydającym środki identyfikacji elektronicznej w systemie identyfikacji elektronicznej zgodnie z ustawą z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji

elektronicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 162) w celu wydania środka identyfikacji elektronicznej.

Uznać należy, iż w dniu 28 kwietnia 2020 r. Poczta Polska nie spełniała żadnego z warunków, uprawniających go do uzyskania z rejestru PESEL danych dotyczących żyjących obywateli polskich, którzy uzyskali pełnoletność dnia 10 maja 2020 r. i których krajem zamieszkania jest Polska. Stosownie do powyższego: Poczta Polska nie spełniała wymogów do obligatoryjnego uzyskania danych, określonych w art.46 ust.1 pkt 1 - 6 u.e.l., albowiem nie była którymkolwiek z podmiotów wymienionych w pkt 1 - 3 i 6, a o ile przyjąć nawet, iż jako jednoosobowa spółka Skarbu Państwa jest on państwową jednostką organizacyjną, o której mowa w pkt 6, to nie wykazał, iż dane te były mu potrzebne do realizacji zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach. Poczta Polska nie spełniała przesłanek do fakultatywnego uzyskania danych, określonych w art.46 ust.2 pkt 1 - 5 u.e.l., w tym w szczególności nie wykazał, iż w dacie udostępnienia legitymował się jakimkolwiek własnym, tj. dotyczącym sfery jego

uprawnień i obowiązków jako podmiotu prawa (nie zaś związanym z ewentualnym wykonywaniem obowiązków o charakterze publicznym) interesem w uzyskaniu danych dotyczących żyjących obywateli polskich, którzy uzyskali pełnoletność dnia 10 maja 2020 r. i których krajem zamieszkania jest Polska.

Czynność, polegająca na udostępnieniu w/w danych Poczcie Polskiej, była zatem wadliwa a tym samym wypełniała znamiona czynu z art. 107 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Odnosząc się zaś do tego, że oskarżony otrzymał od Poczty Polskiej S. A. decyzję Prezesa Rady Ministrów stwierdzić należy, że decyzja administracyjna jest jednostronną czynnością organu administracji publicznej rozstrzygającą sprawę **indywidualną konkretnego**

adresata. Oznacza to, że decyzja RM adresowana do Poczty Polskiej nie nakładała żadnego obowiązku na samorządy terytorialne, skoro jej adresatem była Poczta Polska S. A. Nie sposób również pisma Wojewody Wielkopolskiego z dnia 27.04.2020 r. traktować jako realizację uprawnień nadzorczych wojewody

nad samorządem. Już sam fakt zastosowanej formy „...uprzejmię informuję co następuje...” nie stanowi realizacji uprawnień określonych w art. 85 ustawy o samorządzie gminnym.

Ustawodawca przewiduje w art. 85 ustawy o samorządzie gminnym, że nadzór nad działalnością gminną sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem. Regulacja ta wypełnia zatem wymagania konstytucyjne zawarte w art. 171 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którymi działalność samorządu terytorialnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności. Kryterium to wyznacza granice nadzoru wykonywanego przez organy nadzorcze, których zadaniem jest przywrócenie stanu zgodnego z prawem [zob. Z. Niewiadomski, (w:) Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz z odniesieniami do ustaw o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, Legalis/el. 2011, komentarz do art. 85 SamGminU; odmiennie A. Wiktorowska, Prawne determinanty..., s. 209-210].

Przez zgodność z prawem należy rozumieć zgodność

z obowiązującym prawem [zob. B. Dolnicki, (w:) Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, red. B. Dolnicki, Lex/el. 2016, komentarz do art. 85 SamGminU]. Chodzi więc o katalog aktów prawa powszechnie obowiązującego wskazany w art. 87 Konstytucji RP, a zatem zgodność z: Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, rozporządzeniami, aktami prawa miejscowego [M. Miemiec, Nadzór nad działalnością samorządu terytorialnego, (w:) Studia nad samorządem terytorialnym, red. A. Błaś, Wrocław 2002, s. 273; P. Chmielnicki, (w:) Ustawa..., 2013, komentarz do art. 85 SamGminU]. Zatem badając np. uchwały rady gminy dotyczące zasad zarządu mieniem gminy, organ nadzorczy jest zobowiązany do badania jej pod kątem zgodności także z innymi uchwałami tej rady gminy, stanowiącymi prawo miejscowe (wyr. NSA z 19.5.1999 r., II SA/Wr 1499/98, Legalis; wyr. SN z 8.1.1993 r., III ARN 83/92, Legalis). Kryterium legalności stanowi jedyne kryterium nadzorcze wskazane w art. 85 SamGminU (por. uchw. TK z 5.10.1994 r, W 1/94, Legalis).

Jak wskazano w pierwszej części uzasadnienia,

podstawy prawnej do przekazania danych osobowych Poczcie Polskiej S.A. nie było. Wobec powyższego aktualizacji podlega kwestia odpowiedzialności karnej osoby odpowiedzialnej za przetwarzanie danych osobowych bez uprawnienia. Stosownie bowiem do treści art. 107 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych odpowiedzialności karnej z tego artykułu podlega ten kto przetwarza dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do ich przetwarzania nie jest uprawniony. Przetwarzaniem zaś danych jest ich udostępnianie. **Skoro, jak wynika z powyższego, przekazanie danych było działaniem bezprawnym, sąd wartościowaniu poddał kwestię zamiaru popełnienia przestępstwa.**

Przestępstwo to można popełnić tylko umyślnie – z zamiarem bezpośrednim albo ewentualnym. Popelnia czyn zabroniony **umyślnie** ten kto, po pierwsze, ma świadomość realizacji znamion (element intelektualny) oraz ma zamiar jego popełnienia (element wolitywny), tj. chce go popełnić – zamiar bezpośredni, albo mając

świadomość realizacji
znamion, przewidując
możliwość popełnienia
takiego czynu godzi
się nań – zamiar
ewentualny. W realiach
przedmiotowej sprawy
ocena umyślności na
kanwie
wyselekcjonowanego art.
107 ust. 1 ustawy
o ochronie danych
osobowych w istocie
sprowadza się do
ustalenia czy wójt, miał
świadomość, że przekazuje
dane osobowe oraz, czy
miał zamiar przekazania
tych danych.

Oskarżony zdawał się
utrzymywać, że
przekazując owe dane
osobowe pozostawał w
błędzie, w który
wprowadziły go w/w
decyzja PRM oraz pismo
Wojewody
Wielkopolskiego, PKN.
Stosownie do treści
art 30 k.k. nie
popelnia przestępstwa,
kto dopuszcza się
czynu zabronionego w
usprawiedliwionej
nieświadomości jego
bezprawności; jeżeli błąd
sprawcy jest
nieusprawiedliwiony, sąd
może zastosować
nadzwyczajne złagodzenie
kary. Powszechnie
przyjmuje się, że przy
błędzie co do prawa chodzi
wyłącznie o sytuacje, gdy
sprawca nie myli się co
do żadnego ustawowego
znamienia czynu, nie jest
on tylko świadomy tego,
że czyn jest niedozwolony.

Co ważne to sprawca musi powołać się na błąd co do prawa (choćby opisowo), przedstawić okoliczności czynu, motywację działania, tło zdarzenia. Sąd zaś winien tę przesłankę zbadać, także w kontekście poziomu wykształcenia sprawcy, jego doświadczenia życiowego, doświadczenia prawnego, poziomu i zakresu weryfikacji prawnej. Błąd bowiem musi być usprawiedliwiony. Błąd co do prawa nie wyłącza bezprawności działania, lecz winę.

W sprawie ustalono, że wójt zapoznał się nie tylko z w/w pismem Wojewody Wlkp., decyzją Prezesa RM oraz pismem PKN ale także z licznymi stanowiskami (m.in opinią pochodzącą z Fundacji Batorego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, opinią Kancelarii Prawnej Ziemi & Partners, opinią z Biura Analiz Kancelarii Sejmu) z których wynikało, że przekazanie tych danych osobowych jest sprzeczne z prawem i może rodzić odpowiedzialność karną. Do Gminy W. zwracały się także związki miast i gmin wiejskich apelując o wstrzymanie się od przekazywania tych danych z uwagi na sprzeczność takiego działania z prawem. Oskarżony jest osobą o wykształceniu wyższym.

Piastuje wysokie urzędnicze stanowisko na szczeblu gminnym. W tej sytuacji faktycznej uznać trzeba, że przyjęcie koncepcji błędu z art. 30 k.k. nie może mieć miejsca. Oskarżony znając w/w analizy, czytając apele musiał mieć świadomość tego, że przekazanie danych osobowych może prowadzić do naruszenia przez niego prawa. Oskarżony zatem nie tkwił w nieświadomości tego, że jego działanie jest bezprawne. Pod sąd musiał zdawać sobie sprawę, że przekazując dane osobowe może naruszyć prawo i popełnić przestępstwo. Innymi słowy liczył się, godził się na to, że może popełnić przestępstwo. Działal zatem z zamiarem ewentualnym popełnienia przestępstwa. Uznać, że dopuścił się przestępstwa określonego w art. 107 ust. 1 Ustawy o ochronie danych osobowych. Sąd jedocześnie wyeliminował ust. 2 albowiem przekazane dane nie były tzw. danymi wrażliwymi (ujawniającymi pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, danych genetycznych, danych biometrycznych przetwarzanych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby

fizycznej, danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej) Jednocześnie zważyć należy, że oskarżony swoim zachowaniem również z zamiarem ewentualnym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. zgodnie z którym funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Podmiotem przestępstwa może być jedynie funkcjonariusz publiczny, tj. osoba wymieniona w katalogu art. 115 § 13 KK (zob. także uwagi do art. 231a). Jest to zatem przestępstwo indywidualne właściwe. Czynność sprawcza, mimo że określona została jako działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, może polegać na działaniu (przekroczenie uprawnień) lub zaniechaniu (niedopełnienie obowiązków).

Przekroczenie uprawnień oznacza przede wszystkim podjęcie czynności wykraczającej poza zakres kompetencji, czynności bez podstawy faktycznej lub prawnej (niezgodnie z prawnymi warunkami podjętej przez

funkcjonariusza publicznego czynności – zob. wyr. SA w Rzeszowie z 5.9.2002 r., II AKa 74/02, OSA 2003, Nr 9, poz. 93). Zarzut niedopełnienia obowiązków można postawić funkcjonariuszowi publicznemu w wypadku zaniechania ich wykonania albo nienależytego wykonania, sprzecznego z istotą lub charakterem obowiązku. Źródłem obowiązku jest przede wszystkim przepis prawa, lecz także pragmatyka służbowa. Warunkiem odpowiedzialności karnej jest działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Jeżeli doszło do przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariusza publicznego, ale nie prowadziło ono do powstania szkody, zachowanie takie może być jedynie podstawą odpowiedzialności służbowej lub dyscyplinarnej (zob. post. SN z 25.2.2003 r., WK 3/03, OSNKW 2003, Nr 5–6, poz. 53). Przez szkodę należy rozumieć zarówno szkodę materialną, jak i niematerialną, w tym krzywdę moralną, co się wiąże z różnym charakterem dóbr, którym może zagrażać omawiane przestępstwo (zob. uchw. SN z 29.1.2004 r., I KZP 38/03, OSNKW 2004, Nr

2, poz. 14). W doktrynie zarysował się spór co do materialnego charakteru przestępstwa z art. 231 § 1 i 2 KK. Część autorów uznaje, że jest to przestępstwo powodujące realne zagrożenie szkodą (np. Marek, Kodeks karny, 2010, s. 513). Inni uznają je za przestępstwo formalne, dla którego powstania nie wymaga się konkretnego zagrożenia (zob. Zoll (red.), Kodeks karny, t. 2, 1999, s. 777–780). Należy też zwrócić uwagę, że za ostatnim poglądem opowiadało się orzecznictwo SN (post. z 25.2.2003 r., WK 3/03, OSNKW 2003, Nr 5–6, poz. 53; wyr. z 2.12.2002 r., IV KKN 273/01, Legalis; wyr. z 19.11.2004 r., III KK 81/04, OSNwSK 2004, Nr 1, poz. 2127). W orzeczeniach tych stwierdzono, że przestępstwo z art. 231 § 1 ma charakter formalny, należy bowiem do przestępstw abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo, zaś działanie na szkodę interesu publicznego nie jest charakterystyką skutku, ale zachowania sprawcy. Natomiast w uchw. z 24.1.2013 r. (I KPZ 24/12, niepubl.) Przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków w typie podstawowym jest przestępstwem z winy umyślnej, które można popełnić w obydwu postaciach zamiaru.

Natomiast w typie kwalifikowanym (§ 2), ze względu na wymóg działania funkcjonariusza w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, można je popełnić jedynie z zamiarem bezpośrednim o szczególnym zabarwieniu. Przepis art. 231 § 3 KK przewiduje odpowiedzialność za typ nieumyślny przestępstwa, co uwarunkowane jest dodatkowo spowodowaniem istotnej szkody. Ocenę charakteru szkody należy oprzeć bądź na jej wielkości (zwłaszcza przy szkodzie majątkowej), bądź na jej charakterze i stopniu naruszenia dobra publicznego lub prywatnego (Marek, Kodeks karny, 2010, s. 513).

Nie budzi wątpliwości, że oskarżony jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 k.k. Jak wyżej opisano oskarżony jako wójt przekazując dane osobowe wyborców Poczcie Polskiej S. A. przekroczył uprawnienia albowiem jako administrator tych danych nie miał żadnej podstawy prawnej do udostępnienia tych danych, z czym oskarżony liczył się, choćby po przeczytaniu dostępnych mu analiz i apeli. Również w tym wypadku działał z zamiarem

ewentualnym, tj. godził się na popełnienie tego przestępstwa.

Niewątpliwie oskarżony działał na szkodę interesu zarówno prywatnego (naruszenie indywidualnego prawa każdego wyborcy do zachowania ochrony jego danych osobowych i nieudostępniania ich podmiotom nieuprawnionym, co mieści się w kategorii dóbr osobistych) jak i publicznego (działanie na szkodę ogółu mieszkańców, których dóbr prawnych oskarżony jako wóldarz gminy winien strzec). Reasumując wskazać należy, że oskarżony pełniąc funkcję wójta i udostępniając przedmiotowe dane osobowe działał wbrew treści złożonego ślubowania – „Obejmując urząd wójta (burmistrza, prezydenta) gminy (miasta), uroczyście ślubuję, że dochowam wierności prawu, a powierzony mi urząd sprawować będę tylko dla dobra publicznego i pomyślności mieszkańców gminy (miasta)” (art. 29a ust. 1 ustawy o sam. gminnym). Oskarżony zdając sobie sprawę z tego, że jego postępowanie może stanowić naruszenie prawa i szkodzić mieszkańcom winien rozważyć, co jest w przyrzeczonej funkcji ważniejsze, ewentualna

odpowiedzialność przed organami władzy (np.: utrata stanowiska) czy interes i ochrona mieszkańców, którzy w wyborach, ufając mu, powierzyli mu rzeczoną funkcję. Oskarżony albo w ogóle takiego rachunku nie przeprowadził albo podjął decyzję w tej sytuacji nieprawidłową. Podnieść również trzeba, że po pierwsze żaden wóldarz, który nie udostępnił tych danych nie poniósł w związku z tą decyzją żadnej odpowiedzialności, a po drugie jedynie 20 % wóldarzy gmin zdecydowało się postąpić tak, jak oskarżony. To również przekonuje o zarzucalności postępowania oskarżonego.

Ustaliwszy, że czyn podejrzanego kwalifikować należy jako bezprawny, karalny i zawiniony, zważyć trzeba czy ów czyn uznany winien być także za karygodny, co oznacza, że obowiązkiem sądu jest także ocenić stopień jego społecznej szkodliwości, po myśli art.1 § 2 K.k. Zdaniem sądu wina i społeczna szkodliwość przypisanego czynu nie są znaczne, a okoliczności ich popełnienia jak wskazano wyżej nie budzą wątpliwości.

Art. 66 § 1 i 2 K.k. przewiduje bowiem, iż sąd może warunkowo umorzyć

postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa, zaś przypisane sprawcy przestępstwo zagrożone jest karą nie przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności. Zgodnie z treścią art. 115 § 2 K.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Oceniając stopień winy oraz stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonej nie sposób przeoczyć okoliczności występujących w sprawie:

1. Sąd wziął pod uwagę, iż czyn zarzucany oskarżonego, na tle jego dotychczasowej drogi życiowej ma charakter incydentalny i wyjątkowy;

2. dotychczasowy styl życia oskarżonego, pozwala na ocenę, że akceptuje utrwalony porządek prawny i przestrzega go;

3. oskarżony znalazł się w trudnej sytuacji decyzyjnej, działał z zamiarem ewentualnym;

Sąd uznał, iż tak stopień winy oskarżonego, jak i stopień społecznej szkodliwości czynu umożliwia zastosowanie wobec instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego. Za powyższym przemawiają:

1. właściwości i warunki osobiste,

2. niekaralność,

3. dodatnia prognoza oraz dotychczasowy sposób życia,

4. ustabilizowana pozycja zawodowa i majątkowa,

Celem postępowania karnego jest zapobieganie popełnianiu przestępstw i kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla norm prawnych i słusznym interesów innych osób oraz wskazywanie, że zasady ochrony danych

osobowych powinny być przestrzegane przez wszystkich, by unikać wszelkich sytuacji naruszających poufność tych danych i wykorzystywanie ich jedynie w celach, dla których zostały zgromadzone.

Biorąc pod uwagę powyższe, sąd warunkowo umorzył postępowanie karne, uznając, że jest to wystarczające do przekonania oskarżonego by przestrzegał porządku prawnego i nie popełnił przestępstwa w przyszłości. Okres próby został określony na okres 1 roku, gdyż jest to wystarczające do weryfikacji prognozy kryminalnej wobec oskarżonego.

#	3.4. Umorzenie postępowania		
Zwięzłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięzłe o powodach umorzenia postępowania			
#	3.5. Uniewinnienie		
Zwięzłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięzłe o powodach uniewinnienia			
4. KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki			

Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
M. K. (1)	2	1	Oskarżony niewątpliwie naruszył zaufanie, którym został obdarzony przez wyborców. Dla wzmocnienia wychowawczego oddziaływania wyroku, koniecznym jest zobowiązanie oskarżonego do uiszczenia świadczenia pieniężnego na cel społeczny. Kwota 2000,00 zł złotych jest adekwatna do rozmiaru naruszenia przez oskarżonego obowiązków wójta jako dysponenta danych osobowych zgromadzonych w systemie PESEL.
5. <i>1Inne</i> ROZSTRZYGNIECIA ZAwarte w WYROKU			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
7.6. inne zagadnienia			
W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach			

uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę		
7. Koszty procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
3	Oskarżony zgodnie z przepisami przywołanymi w punkcie 3 wyroku ma obowiązek zwrócić oskarżycielowi subsydiarnemu poniesione przez niego koszty procesu, w tym 300 złotych zryczałtowanej równowartości wydatków oraz koszty wynagrodzenia pełnomocnika (wniosek o zasądzenie zawarto w a/o).	
6. Podpis		
Sędzia Renata Sypniewska		